

Η άνεση της πνευματικής ζωής (Δημήτρης Ιωάννου, Φιλόλογος - Συγγραφέας)

/ [Πεμπτουσία](#)

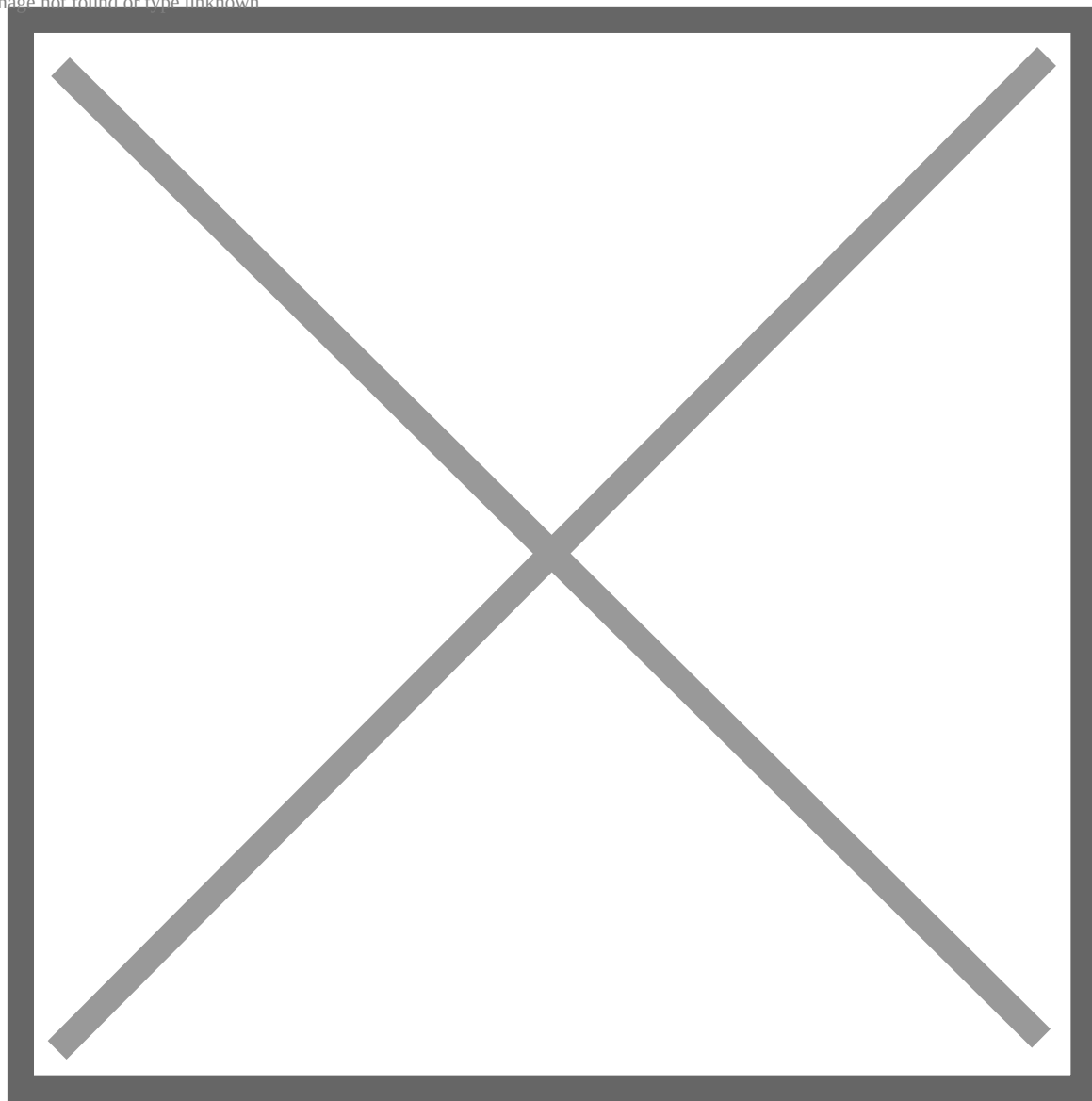

Πώς όμως θα μπορέσουμε να γλιτώσουμε από όλη αυτή την απρέπεια, την προπέτεια, την ασχημονία; Χρειάζονται άραγε μεγάλοι αγώνες και φοβερές ασκητικές προσπάθειες, νηστείες και χαμευνίες; Καθόλου λοιπόν δεν απαιτείται ένα νέο καθηκοντολόγιο: «μη το ένα μη το άλλο...». Αυτό που χρειάζεται, μαθαίνουμε, είναι παραδόξως να παραδοθούμε απλά «στην άνεση της πνευματικής ζωής», που σημαίνει, κατά την ταπεινή μου γνώμη, να αφήσουμε τον εαυτό μας να αισθανθεί την «ευκολία» της αγάπης -θυμάμαι πάντα τον υπέροχο λόγο κάποιου Γέροντα, που μου είπε ότι «η αγάπη είναι εύκολη».

Γενικά, πρέπει να καταλάβουμε ότι τα «προβλήματα» γεννιούνται πάντα ως ψευδοπροβλήματα. Αν διαρκώς τρέχει ο πιστός να γίνει «άγιος», γιατί δεν ταπεινώνεται και δεν εννοεί τι σημαίνει «αχρείοι δούλοι εσμέν», τότε πράγματι θα τον νοιάξει πολύ που η ώρα συμβαίνει να είναι 7:25 και όχι 7:20. Και αυτό γιατί

σκέπτεται: «τι σημαντικό χρονικό διάστημα είναι τα πέντε λεπτά! Αν είχα αγωνιστεί αυτά τα 5 λεπτά, τώρα θα ήμουν άγιος». Έτσι όμως ο χρόνος γίνεται μάστιγα. Γενικά, αν δεν ζει κανείς, όπως λέγει ο πατήρ, «εν πνεύματι στην αιωνιότητα», αν διαρκώς, με εγωπάθεια, τρέχει πίσω από την αρετή του και το «εγώ» του, τότε πολύ απλά «αρχίζει να υποπτεύεται ο ένας τον άλλον, γεννιούνται μικρότητες και μικροψυχίες».

Image not found or type unknown

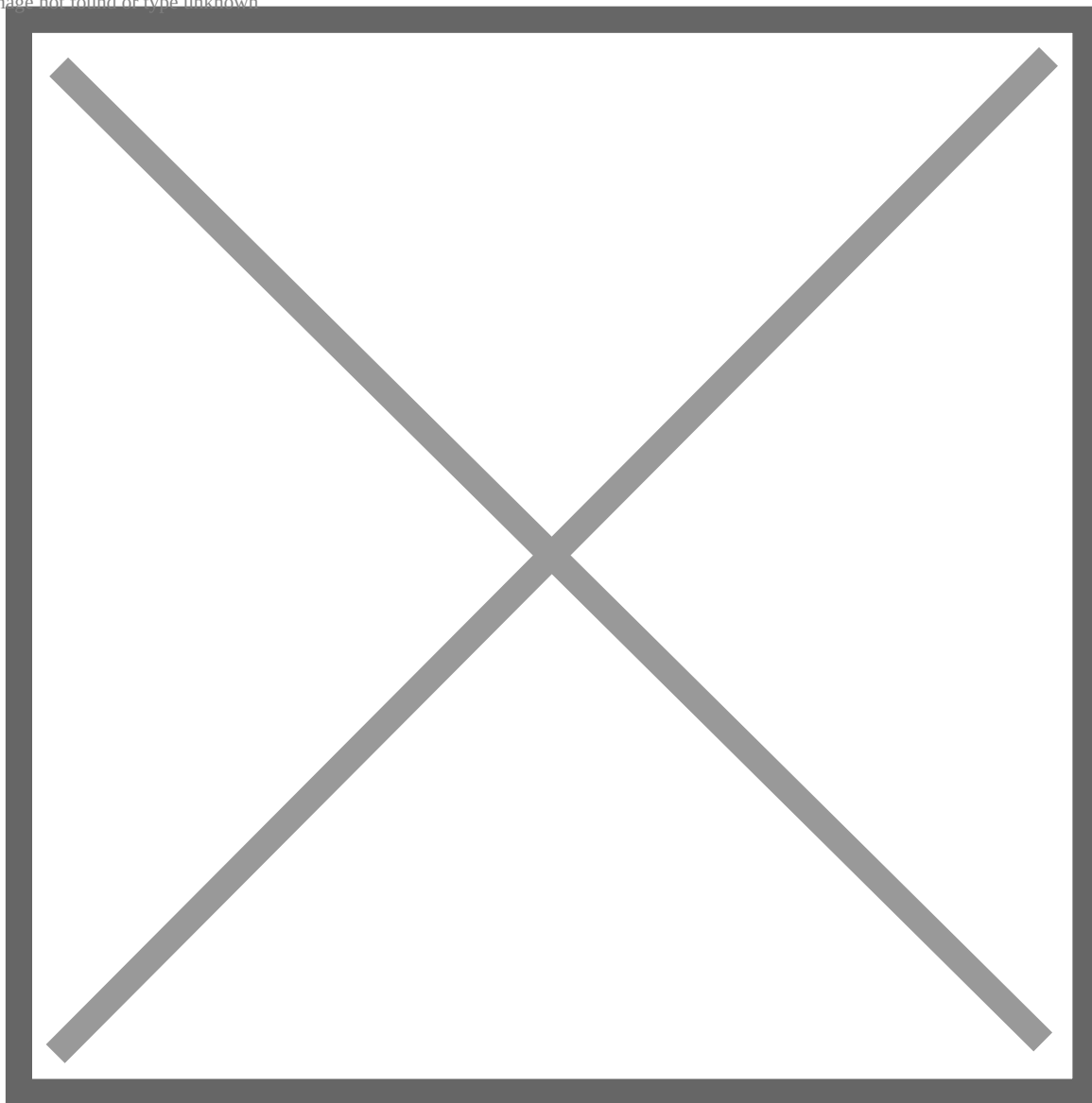

Ο μοναχός ζει όμως μια ζωή «άνετη», γιατί ακριβώς πέταξε το περιττό, την «κακία της ημέρας», για την οποία μίλησε ο Κύριος. Αν δεν νοιάζεται κανείς τι θα γίνει με τα λεπτά του και τα πράγματά του, ακόμη –ο πατήρ απευθύνεται σε μοναχούς, γι’ αυτό μιλά με τόση τόλμη- και με την υγεία του (την οποία βέβαια οφείλουμε όλοι να προσέχουμε κατά το ανθρώπινον), τότε είναι άραγε δυνατόν να φτάσει στο σημείο να υποπτεύεται τον άλλο για οποιοδήποτε πράγμα; Και τι άνεση είναι αλήθεια να πετάξει κανείς όλη αυτή την ματαιότητα: συμβαίνει μάλιστα καμιά φορά «μάταια» να είναι τα πολύ μικρά, τα ασήμαντα, τα οποία, όμως,

σωρευόμενα, ανεπίγνωστα κρατούν περισσότερο δέσμια τη ψυχή μας από τα «μεγάλα». Το «εγώ» δένεται ενίοτε ακόμη και με τα ουτιδανά για να μπορέσει να διασωθεί (οπότε και χρειάζεται ένας διακριτικός γέρων, για να μας δώσει να καταλάβουμε ότι πράγματι αυτό που νομίζουμε άνευ σημασίας, το «μικρό», που δεν το υπολογίζουμε, έχει ματαιότητα και ως εκ τούτου είναι επιζήμιο).

Μιλώντας όμως ειδικότερα για τη σχέση με τους επιτρόπους της Μονής, ο πατήρ λέγει ότι «ο μοναχός πρέπει να τους θεωρεί εκλεκτούς του Θεού... Δεν πρέπει να υπάρχει ούτε επιφύλαξη ούτε απείθεια (απέναντί τους).» Εδώ πάλι θίγεται ένα τεράστιο φιλοκαλικό θέμα, το ζήτημα της «επιφύλαξης» απέναντι στον αδελφό, που καταστρέφει ψυχοδυναμικά την ύπαρξή μας, όταν συμβεί να προσδιοριστεί ο εαυτός μας αρνητικά κατ' αυτόν τον τρόπο. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι ανοίγεται κανείς και εκμυστηρεύεται τα μύχια της ψυχής του στον πρώτο τυχόντα, αφήνοντας τους πάντες να σκυλεύουν την προσωπική του ζωή. Σημαίνει αντιθέτως ότι υπάρχει, παρά την ανάγκη για σύνεση, ένα τεράστιο περιθώριο για εμπιστοσύνη σε ορισμένους ανθρώπους του Θεού (και υπάρχουν πάντα τέτοιοι άνθρωποι, όσο υπάρχει Εκκλησία).

Image not found or type unknown

Όπου λοιπόν βρούμε αυτό το περιθώριο, τότε ναι, πρέπει να παραδοθούμε ψυχοδυναμικά στον άλλον, δίχως «επιφυλάξεις» (δίχως να κρατάμε τα «ατού» μας, όπως θα έλεγε ο π. Συμεών Κραγιόπουλος). Και γιατί έχει κανείς επιφυλάξεις; Πολύ απλά, γιατί φοβάται ότι (στην υπακοή) θα χάσει το πλεονέκτημά του, το δυνατό του σημείο, θα αποκαλυφθεί η αχίλλειος πτέρνα του. Αλλά στην «υπακοή», διαβεβαιώνουν οι σύγχρονοι πνευματικοί πατέρες, δεν στέκονται αυτές οι μικροψυχίες: στις Μονές μάλιστα οφείλουν οι αδελφοί, ως ένα βαθμό, να κάνουν «υπακοή» σε όλους, ακόμη και στους ταπεινότερους συμμοναστές τους, ούτως ώστε να γίνει ολόκληρη η ζωή του αδελφού «ακοή» του άλλου. Πώς να «ξεμπλοκαριστεί» όμως κανείς από το δέσιμο με το εγώ του, όταν κρατά τις επιφυλάξεις του; Τελικά, μαθαίνει να είναι επιφυλακτικός ακόμη και με τον ίδιο τον Χριστό!

Η διάκριση επιβάλλει λοιπόν να σέβεται κανείς το έργο του άλλου, να μην

ανακατεύεται σε αυτό, να μην παρεμβάλλεται διαρκώς στα πόδια του. «Να μην ανακατεύεστε στα διακονήματα των άλλων», λέγει ο πατήρ, γιατί η επιτέλεση του διακονήματος αποβαίνει έκφραση του εσωτερικού κόσμου του άλλου. Ωστόσο, θα πρέπει παράλληλα να αντιλαμβάνεται κανείς πότε ο συμμοναστής έχει «ανάγκη βοήθειας», και μόνο τότε, έστω και αν εκείνος δεν τη ζητήσει (πχ από διάκριση, από ντροπή κλπ), εμείς θα πρέπει να του την προσφέρουμε. Αυτό σημαίνει ότι άλλο είναι να νομίζει κανείς, με δική του γνωμοδότηση, ότι ο αδελφός χρειάζεται τη βοήθειά του, και άλλο πράγματι εκείνος να την χρειάζεται, και ακόμη περισσότερο να μας τη ζητά («θέλεις υγιής γενέσθαι;», ρωτούσε και ο Κύριος τους ασθενείς πριν τους θεραπεύσει, γιατί υπάρχουν άνθρωποι, όπως ερμηνεύουν μερικοί, που «ταμπουρώνονται» στην αρρώστια τους και δεν θέλουν να βγουν από αυτήν!).

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)